

45.12x37.81	1/5	עמוד 48	מוצש - מקור ראשון	05/2025	94187309-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

מקום בן עדן
 הכאב והגעגוע
 שמסתתרים
 מאחורי תשעת
 הקבין שירדו
 לירושלים
 //רועי קדם

סופרים ומשוררים בעקבות
 היופי המסתורי של ירושלים
 / רועי קדם /

"עֲשֶׂה קִבְיָן יְפִי יִרְדּוּ לְעוֹלָם, תִּשְׁעָה נְטִלָּה יְרוּשָׁלַיִם וְאַתָּה כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ"

יופי להי

תשעת הקבין שנטלה
 ירושלים מתוך עשרה
 שניתנו לעולם כולו
 מרכיבים את היופי
 הייחודי שלה, שאנשים
 רבים לא חדלו לנסות
 לנסח אותו

/ רועי קדם /

25.71x28.01	2/5	עמוד 50	מוצש - מקור ראשון	05/2025	94187305-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

1. אור

מֵעַל פְּסַגַּת הַר הַצּוֹפִים,
שְׁלוֹם לְךָ יְרוּשָׁלַיִם.

מֵאַה דוֹרוֹת חֲלֻמְתֵי עֲלִיָּה,
לְזִכּוֹת לְרֵאוֹת בְּאוֹר פְּנִיָּה.
יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם, הָאִירֵי פְּנִיָּה לְבִנְיָה;
יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם, מִחֲרִבּוֹתֶיהָ אֶבְנָה.
אביגדור המאירי, "ירושלים"

אור וירושלים הולכים כמעט יד ביד: קרני השמש ששוטפות את העיר מזריחה ועד שקיעה, וצובעות אותה בזהב סמלי – וגם אורות המוטלים מזרקורים ונשפכים על החומה בשעת לילה. אבל גם במשמעות העמוקה והסמלית יותר, ירושלים היא מוקד המאיר החוצה אל העולם כולו. המאפיינים של האור מתאימים לירושלים. נקודת אור קטנה, גם אם היא רחוקה מאוד, נשקפת לעיניו של מי שמתבונן בה מקילומטרים. כך גם ירושלים בוקת ממרחק פיזי וממרחק השנים, ומעוררת את הכמיהה אליה. האור מנוגד לחושך, אבל ירושלים גם אוצרת בתוכה כאב ויגון: "אור וחושך משמשים בערבוביה". ואור גם עוזר לראות את הדברים ולחשוב בכהירות הדעת. אור פניה של ירושלים בוקק אלינו מאות שנים מתוך החושך, וכשאור לנו והשמש זוהרת – תמיד האור הזה קשור גם בירושלים.

הֵיִינוּ כְּחוֹזְרִים אֶל חֵלוֹם.
קוֹשְׁרֵי נְתוּקִים אֶל שָׁלֵם.
שׁוֹב עֲלֶיהָ זוֹהַר עַל גַּגּוֹת יְרוּשָׁלַם
שֶׁמֶשׁ צָעִיר.
וְאִם עַר וְאִם חוֹלֵם
סֶלֶם נִצָּב, בּוֹ לְעֵלוֹת
חֲתַר עִם שָׁלֵם.
אמיר גלבע

2. חלום

25.92x29.75	3/5	עמוד 51	מוצש - מקור ראשון	05/2025	94187306-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

4. תא

איכה תוכל צפור יחידה
 לשאת את כל השמים
 על כנפיהם
 רפות
 מעל לשממה?
 הם גדולים וכחלים,
 מוטלים על כנפיהם
 הם עומדים בכוח מזמורה.
 כה נשא לבי את אהבתו
 היתה גדולה וכחלה,
 וגבוהה מעל כל גבוה
 מעל לשממה
 ועיי המפלת
 ותהומות היגון.
 עד אשר נדם מזמור לכבי
 ואפס כוחו
 ויהי כאבן, ויפל
 אהבתי הפצועה האלמת -
 איכה תוכל צפור יחידה
 לשאת את כל השמים!
 לאה גולדברג, "בהרי ירושלים"

3. געגוע

הדבר ברור, כי ירושלים הייתה
 לפני יפה מאד! אולי על כן לא
 יכלו אבותינו לשכוח את העיר
 הזאת! אולי על כן לא נכרתה
 התשוקה מלבם לשוב ולשוב.
 בנימין זאב הרצל, "אלטנוילנד"

25.91x28.18	4/5	עמוד 52	מוצש - מקור ראשון	05/2025	94187307-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

5.

אֵוִיר הָרִים צָלוּל כִּיּוֹן
וְרִיחַ אֲרָנִים
נִשָּׂא בְרוּחַ הָעֶרְבִים
עִם קוֹל פְּעֻמוֹנִים.

נעמי שמר, "ירושלים של זהב"

את השיר הכי יפה על ירושלים
בחרה נעמי שמר לפתוח באוויר שלה.
נראה כאילו המילים שלה נבנו יחד
עם ירושלים עצמה, והתיאור פורט
על הכתב את הקסם שלה. האוויר
משכר, ועל כנפי הרוח הוא מתפור עם
הניחוח והצליל, ממלא את הריאות
ומחמם את הלב. האוויר בלתי נראה,
אבל כולם מרגישים בו וזוקקים לו,
ומרגישים תחושת שחרור כשהוא
זורם לאיטו ומציף את הסביבה.

6.

חיבוד

אוכלוסיית ירושלים מורכבת ממוסלמים, יהודים, יוונים,
קתולים, ארמנים, סורים, קופטים, חבשים, יוונים-קתולים
וקומץ פרוטסטנטים... כל הגזעים והצבעים והלשונות שבעולם
מיוצגים בוודאי בין 14 אלף הנפשות הגרות בירושלים.

מארק טוויין, "מסע תענוגות בארץ הקודש"

לללל

7.

25.7x26.06	5/5	עמוד 53	מקור ראשון - מוצש	05/2025	94187308-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

כעיר הניגודים, מצטיינת ירושלים במנהיגיה החרדיים, אשר קשה לכנותם מתורבתים, אף כי היא מוקד משיכה דתית לעולם הנאור. הטבע אינו כסדרו בתוכה, שכן כל סדר שהוא יהיה בלתי־טבעי.
 צ'ארלס וורן, "ירושלים של מטה"

ספאק

8.

במושגים של יופי, סדר הוא עניין בסיסי. כל הפרה שלו – גם אם היא קטנה – פוגמת בו; ואי סדר מייצר רעש בעיניים ובראש, וגורם לחוש האסתטי לזוע באי נוחות. ובכל זאת לפעמים התלכדות של אי סדר יוצרת יופי חדש, וזה מה שכל כך מאפיין את ירושלים: לא רק שהבלגן בירושלים חוגג, הוא מצליח גם להיות יפה. איכשהו מתעוררת מתוכו הרמוניה, כאילו הוא מתנהל על פי משנה סדורה. האקראיות מפתיעה אך מתקבלת; הפגמים שמתגלים רק גורמים לירושלים להיות יפה יותר.

ירושלים עיר נַמְל על
 שַפַת הַנְצַח.
 יהודה עמיחי

מה כל כך יפה בנצח? אולי שהוא גדול מאיתנו. גדול עד כדי כך שקשה לתפוס בו. בירושלים השנים נעות אחורה וקדימה במדרגות בלתי נגמרות. ברגע שאתה מיסיר אליהן מבט, היופי של ירושלים מסנוור. להביט בנצח בירושלים פירושו להיות חלק מהאינסוף.

9.

אינסוף